

Ozadje politično-kapitalskega prevzema *Mag*

Silvester Šurla

Tedenski magazin *Mag* je pričel izhajati leta 1995, ustanovila ga je »četica« *Delovih* novinarjev z Danilom Slivnikom na čelu. Na peti strani prve številke *Maga*, ki je izšla 20. aprila 1995, takoj za oglasi, je bila objavljena karikatura Mikija Mustra – Janez Drnovšek je po telefonu Milanu Kučanu dejal: »[...] hej Milan, ali veš, da je tista nova revija, tisti *Mag*, razprodan! Nikjer ga ni dobiti ...« V drugem delu karikature je bil upodobljen Kučan, kako je pokupil ves *Mag*. Trinajst let potem, 9. januarja 2008, ko je bil *Mag* uredniško prevzet, se je uresničila karikaturistova napoved. Na naslovnici zadnje številke, ki je izšla ravno na dan, ko je bil, proti volji vseh zaposlenih novinarjev, obeh slovenskih novinarskih organizacij in evropske novinarske zveze, za odgovornega urednika s strani nadzornega sveta oz. lastnika *Dela* – Pivovarne Laško, nastavljen Veso Stojanov, sta bila upodobljena Gregor Golobič in Milan Kučan, kako ponovno krojita podobo večine slovenskih časopisov, po novem tudi *Maga*. Zakaj je *Mag* ravno v letu 2008 postal moteč faktor, se lahko razloži samo v kontekstu poskusa popolne homogenizacije medijskega prostora pred jesenskimi parlamentarnimi volitvami, na katerih poskušajo za vsako ceno ponovno zmagati tisti, ki so Sloveniji vladali vrsto let pred nastopom sedanje vlade. Ti očitno ne želijo nobenega medijskega presenečenja in jim celo mali *Mag* predstavlja grožnjo, to pa ni več normalno in že meji na paranojo.

Mag je bil ves čas od ustanovitve medij, namenjen drugačnim pogledom na družbena in politična dogajanja. Predvsem tistim, ki se v ostalih medijih niso pojavljala in so bila zapostavljena. Ravno v tem je bil čar *Maga* in ravno zaradi njegove neuglašeniosti z ostalimi mediji mu je uspelo preživeti na majhnem in zato še bolj zahtevnem slovenskem medijskem trgu. *Mag*, kot je v eni svojih zadnjih kolumn zapisal njegov ustanovitelj Danilo Slivnik, je lahko samo takšen, kot je, ali pa ga ni.

Sprememba njegove uredniške politike, ki je ostala enaka vse od njegove ustanovitve, je lahko za njegov nadaljnji obstoj usodna. Še posebej, ker *Mag* ni samo neka revija, *Mag* so v prvi vrsti predvsem novinarji in uredniki, ki so ga v vseh teh letih ustvarjali. Za *Magovce* je vseskozi veljalo, da njihovo delo ni samo služba, ampak gre za način življenja. *Mag* pa so bili seveda tudi njegovi zvesti bralci, brez njih, ki so ga vsa ta leta kupovali, tednika ne bi bilo.

Mag so v njegovi zgodovini izdajala tri podjetja. Do leta 1999 je bil v lasti Danila Slivnika, Vinka Vasleta in Krekove družbe. Ker so nadaljnje izhajanje *Maga* ogrožali dolгови propadlega dnevnika *Jutranjik*, je bil konec leta 1999 prodan podjetju Salomon 2000, ta pa je konec leta 2005 njegovo blagovno znamko prodal časopisni hiši *Delo*. O nakupu *Maga* se je že na začetku leta 2005 pričel dogovarjati nekdanji predsednik *Delove* uprave Tomaž Perovič, a so njegovi tedanji lastniki zanj zahtevali previsoko ceno. Decembra 2005, po nekajmesečnih pogajanjih in po opravljenem skrbnem pregledu poslovanja *Maga* (tega je opravila nekdanja članica uprave Nataša Šuklje Velkavrh), je *Delo* od *Salomona* kupilo blagovno znamko *Mag* za piškavih 123 milijonov tolarjev. Nobenih *Magovih* izgub ni ob tem pokrilo *Delo*, saj jih ni bilo, kupili so le blagovno znamko. Pa še sredstva za njegov nakup niso bremenila *Dela*, pač pa tekoče poslovanje *Maga*, ki je imel znotraj *Delove* hiše, tako kot vse ostale edicije, status samostojnega profitnega centra (to pomeni, da se za vsak časopis posebej pripravljajo bilance). 123 milijonov nekdanjih tolarjev oz. pol milijona evrov za nakup blagovne znamke se je odplačeval v obliki amortizacije za obdobje petih let iz tekočih prihodkov *Maga*. V prvih enajstih mesecih leta 2007 je v ta namen šlo 76.095 evrov. Če tega bremena ne bi bilo, bi *Mag* v enajstmesečju pridelal 56.049 evrov dobička. Dejansko pa smo ustvarili 20.046 evrov izgube, kar ni posebej veliko in manj, kot je bilo planirano – 27.139 evrov. Boljši poslovni rezultati od načrtovanih so bili posledica občutnega dviga prodane naklade v zadnjih petih mesecih, ko sem bil v. d. odgovornega urednika. Avgusta, ko sem nastopil funkcijo, je bilo v povprečju prodanih 11.740 izvodov na teden, septembra 12.454, oktobra 12.771 in novembra 12.925. Podatki kažejo, da je prodaja rasla konstantno iz meseca v mesec. Posamezne številke smo prodali tudi v višji nakladi od povprečja – rekordno 44. številko okoli 14.400 izvodov. Za politične tednike, kot sta *Mag* ali *Mladina*, so takšni poslovni rezultati vsekakor uspeh. Še posebej, če se prodaja povečuje v času, ko na drugi strani pada število prodanih izvodov večine slovenskih časopisov, s podobnimi težavami pa se soočajo tudi tiskani mediji na zahodu, predvsem zaradi pohoda interneta.

Ko je sredi leta 2007 *Delo* lastniško prevzela Pivovarna Laško, je bil najprej zamenjan nadzorni svet, kmalu za tem pa je moral s funkcije predsednika uprave *Dela* odstopiti Danilo Slivnik. To se je zgodilo potem, ko so mu pobrali precej pooblastil, kot pika na i pa je bila pristojnost imenovanja oz. razrešitve odgovornih urednikov *Delovih* medijev iz uprave prenešana na nadzorni svet. Vodstvo Pivovarne Laško in njihovi člani v nadzornem svetu *Dela* so očitno ocenili, da si bodo na ta način kot lastniki zagotovili večji vpliv na uredniško politiko posameznih *Delovih* edicij, tudi *Maga*, kjer se je takoj naslednji dan po seji nadzornega sveta 22. oktobra 2007, na kateri je odstopil Slivnik, pričel odvijati črni scenarij.

Predsednica nadzornega sveta *Dela* Andrijana Starina Kosem in podpredsednik Stojan Zdolšek sta *Mag* jeseni 2007 iz neodvisnega in avtonomnega tednika poskušala spremeniti v propagandno trobilo Pivovarne Laško za uresničevanje njihovih poslovnih in političnih interesov, čemur pa smo se v redakciji odločno uprli. Poskušala sta se obnašati kot nadurednika, nam zapovedovati, s kom lahko in s kom ne smemo objavljati intervjujev, kakšne članke smemo pisati in kakšnih ne ... Prvi pritiski so se pričeli že mesec dni pred tem, ko je prišlo do sprememb v upravi *Dela*. Nadzornika sta že v septembru in oktobru opravljala pogovore z uredniki vseh *Delovih* edicij. Že septembra 2007 je predsednica nadzornega sveta *Dela* Andrijana Starina Kosem, sicer uslužbenka v Pivovarni Union, zahtevala, da bi v *Magu* napisal članek o tem, kako Pivovarna Laško ne zlorablja monopolnega položaja na slovenskem trgu. Tej zahtevi, ki sem jo čutil kot pritisk, nisem podlegel, zato naročeni članek ni bil nikoli napisan in objavljen. Andrijana Starina Kosem mi je prek tedanjega predsednika uprave *Dela* Danila Slivnika 26. septembra na uredništvo dostavila dokumente, ki sem jih 3. decembra pokazal v oddaji TV Slovenija *Vroči stol*. Šlo je za dve povsem nasprotujoči si recenziji ekonometrične analize koncentracije na trgu pijač iz leta 2003, ki sta jo pripravila ekonomista Veljko Bole in Žiga Jere. Prvo recenzijo so izdelali trije slovenski ekonomisti, Mičo Mrkaić, Igor Masten in Sašo Polanec, drugo pa ameriški profesor Jerry A. Hausman. Slovenski ekonomisti so Boletovo študijo raztrgali, Hausman pa jo je hvalil. Ob dostavi recenzij, ki sta bili 25. septembra poslani iz Pivovarne Laško v Pivovarno Union, in sicer za g. Zdolška in go. Starina Kosem, mi je bilo sporočeno, naj, če mi kar koli ne bo jasno, pokličem go. Starina Kosem v Pivovarno Union.

Ker članka za objavo v *Magu* nisem bil pripravljen napisati, sem bil 2. oktobra klican na zagovor k prvi *Delovi* nadzornici v Pivovarno Uni-

on. Andrijana Starina Kosem mi je v enournem pogovoru med drugim navrgla, da bi moral v članku opozoriti na vlogo treh slovenskih ekonomistov: Mrkaića, Mastena in Polanca, ki naj bi jih po njenem podkupil Interbrew, da so sesuli Boletovo analizo, zato bi jih moral v članku prikazati kot neverodostojne. Močno so ji šle v nos tudi kolumne Igorja Mastena o tem, da Pivovarna Laško na slovenskem trgu zlorablja svoj monopolni položaj. V članek bi zato moral vplesti vsebino dvostranskega besedila, ki mi ga je stiskala s svojega prenosnika, z naslovom »Teptanje konkurence in konkurenčnost«. Ta tekst naj bi za Pivovarno Laško kot odgovor na Mastenovo kolumno z naslovom »Po Plahutniku plahutnik«, ki je 25. septembra izšla v *Poslovnem Dnevniku*, napisal prej omenjeni ekonomist Veljko Bole. Če mi še po tem kaj ne bo jasno, mi je svetovala, naj pokličem Jureta Struca, tiskovnega predstavnika Pivovarne Laško. Nazadnje pa je še dejala, da pri Slivniku poskuša urediti vprašanje mojega statusa. Tega si nisem mogel razlagati drugače, kot da mi je posredno dala vedeti, da me bo, če bom napisal članek, podprla pri imenovanju na funkcijo odgovornega urednika. Tri tedne pozneje je bil spremenjen statut *Dela*, pri čemer je bila pristojnost za imenovanje odgovornih urednikov prenesena z uprave na nadzorni svet. Ker želenega članka nisem napisal, za Andrijano Starina Kosem nisem bil več »najboljša kadrovska rešitev«.

Ko sem v dneh po prihodu iz Pivovarne Union prebiral časopisno dokumentacijo o tej temi, sem prišel do spoznanja, da me nadzornica poskuša grdo zlorabiti. Konec septembra je namreč odstopil direktor vladnega Urada RS za varstvo konkurence Andrej Plahutnik, kar je vodstvo Pivovarne Laško (ta si želi, kot mi je na sestanku v Pivovarni Union potrdila Andrijana Starina Kosem, prevzeti Mercator in nato izpeljati menedžerski odkup celotne skupine Pivovarna Laško) očitno močno vznemirilo. Tako je 25. septembra v *Delu* na tretji strani izšel pomenljiv članek z naslovom »Zdolšek: Če trgovskega kartela ni, ga varuh Plahutnik ni mogel najti«, ki ga je podpisala novinarka Silva Čeh in v katerem kot edini sogovornik nastopa podpredsednik nadzornega sveta *Dela* Stojan Zdolšek, ki na vse pretege hvali odstopljenega direktorja. »Plahutnik je eden največjih strokovnjakov varstva konkurence v Sloveniji. Ima tudi velik ugled v Evropi in pri pristojnih organih v Bruslju. Deloval je izključno na strokovni podlagi. Očitki, da njegov urad ni bil učinkovit, prihajajo od nekaterih ekonomističnih mudžahidov, ki so predvsem pop zvezde rumenega finančnega tiska [...] Plahutnik ni kričač, ki bi skliceval tiskovne konference in se hvalil ter govoril, kako je vse skorumpirano. Je pravi evropski tip visokega uradnika, uglajen,

strokovno korekten in nikoli nesramen.« Podoben članek bi moral očitno iziti tudi v *Magu*, vendar nikoli ni ugledal luči sveta. Tri dni po sestanku v Pivovarni Union, v petek, 5. oktobra, ob 20.02 je zazvonil moj mobilnik, vendar klica Andrijane Starina Kosem nisem sprejel, ker sem se zbal, da utegne preverjati, kako napreduje pisanje članka.

Mladoekonomisti, ki bi jih moral po naročilu Andrijane Starina Kosem diskreditirati v *Magu*, so bili zaprepani, ko sem zgodbo v vseh podrobnostih razkril v daljšem javnem pismu, ki so ga povzeli slovenski mediji, v celoti pa je bilo objavljeno na nekaterih njihovih spletnih straneh. V časniku *Finance* so jih zaprosili za odziv na obtožbe Andrijane Starina Kosem, da so za recenzijo študije Veljka Boleta od multinacionalke Interbrew prejeli podkupnino. Dr. Igor Masten je zanikal, da bi s kolegi pisal recenzijo študije Boleta in Jereta v korist Interbrewa, kar je že pred tem v odzivu na njegovo kolumno v *Dnevniku* namigoval tiskovni predstavnik Pivovarne Laško Jure Struc. »Javne objave študije in recenzij še nismo doživeli. Namesto strokovne diskusije se vrši medijska diskreditacija. To je pred dnevi razkril gospod Šurla. Z obžalovanjem ugotavljam, da so v vse skupaj vpletene osebe, ki so sicer v javnosti uživale ugled 'renomiranih strokovnjakov'. Če ne gre prek objav v mednarodno priznanih revijah, se 'renome' očitno lahko kupi tudi z denarjem v medijih,« je zapisal dr. Masten in v nadaljevanju opozoril na absurdnost poskusa njegove medijske diskreditacije. »Metoda in njena uporaba ter osebe v ozadju so znani že vse od časov, ko smo s kolegi začeli kritično pisati o denarni politiki, z nedavnimi novinarskimi razkritji se je samo razgalila pred vsemi.« Dr. Mićo Mrkaić je *Financam* odgovoril, da je z zanimanjem prebral pismo Silvestra Šurle in na podlagi tega pisma lahko reče naslednje: »Obžalujem, da je prišlo do tega, da so veljaki iz Laškega svojo voljo hoteli uveljaviti tudi s pritiski na medije s poskusi diskreditacije strokovnjakov, ki se ne strinjajo z njimi [...] Obžalujem, da sta se Andrijana Starina Kosem in Veljko Bole, ki je bil nekdanj cenjen kot ekonomist, v svoji nemoči poslužila takih prijemov in poskusila, kot pravi novinar Silvester Šurla, vplivati na medije, da bi nas ti diskreditirali. Gre za dejanje, ki predstavlja žalosten precedens v strokovnih debatah pri nas, saj se je Bole poskusil skriti za ime novinarja in s tem onemogočiti izmenjavo mnenj med strokovnjaki ter varno skrit za tujim imenom umazati nasprotno stran v debati.«

Mrkaić je na podlagi tega primera pozval vse državljanke, da se zavedo nevarnosti, ki jo predstavlja povezava koncentriranega kapitala in medijev. »Grozljivo se je znajti v položaju, ko v medijih velekapital napade človekovo osebno integriteto in je človek brez možnosti obrambe.

Proti koncentriranemu kapitalu smo vsi, še tako močni posamezniki, le mali ljudje, brez možnosti obrambe, prepuščeni na milost in nemilost diskreditacijam, ki jih ta kapital po mili volji orkestrira.« Mrkaić zato predlaga ustanovitev organa medijskega ombudsmana, ki bi registriral in analiziral zlorabe medijev in ponujal pomoč tistim državljanom, ki se bodo znašli nemočni pred udarci medijsko-kapitalskih navez. Da bi šlo za podkupovanje s strani Interbrewa, kot je mladoekonomistom očitala Andrijana Starina Kosem, je zanikal tudi dr. Sašo Polanec. »Vse je transparentno, recenzijo študije pa je naročila in plačala Pivovarna Union. Dejstvo je, da je bila Boletova študija slaba, kar smo dokazali in je potrdila britanska strokovnjakinja Margaret Slade.« Po mnenju dr. Polanca so bili motivi za poskus njihove diskreditacije v tem, da v Pivovarni Laško ne vedo, kaj se bo zgodilo z lastništvom Mercatorja. »Po odločbi Urada za varstvo konkurence, ki je dopustila, da Laško prevzame Union, je vertikalna integracija nedopustna. To pomeni, da bi se morali Laščani iz Mercatorja umakniti, država pa bi morala zamrzniti njihove glasovalne pravice. Zdaj pač nervozni čakajo novega direktorja Urada za varstvo konkurence in ukrepe.« Čez nekaj dni, tik pred Božičem 2007, se je zgodilo prav to, kar je napovedal dr. Polanec. Novi v. d. direktorja Urada za varstvo konkurence Jani Soršak je proti Pivovarni Laško in z njo povezanim družbam uvedel postopek in zamrznil njihove delnice Mercatorja.

Javno polemiko z obema *Delovima* nadzornika je na spletni strani razgledi.net komentiral tudi ekonomist dr. Jože P. Damijan. »Pomembno je javno pismo Andrijane Starina Kosem premierju Janši, kjer odkriva metode obvladovanja časopisnih hiš *Delo* in *Večer*. Pomembne so javne izjave na televiziji Stojana Zdolška o tem, da je Janša osebno naročil, kdo naj bo direktor *Dela* in kdo odgovorni urednik. Pomembno je, da Silvester Šurla javno pove, kako sta Andrijana Starina Kosem in Zdolšek želela konkretno vplivati na uredniško politiko *Maga*, da bi pozitivno pisal o lastniku. Pomembno je, da Andrijana Starina Kosem in Zdolšek na to javno odgovarjata in še bolj razgaljata metode njenega dela. Pomembno je, da se oglasijo tudi ostali novinarji, uredniki, poslovni partnerji, ki so bili v preteklih letih deležni podobne obravnave ali so bili prisiljeni plačevati provizije bodisi s strani Janševega kabineta bodisi neposredno s strani Laškega ali pa posredno prek njunih eksponentov Andrijane Starina Kosem in Zdolška. Pomembno je, da mediji čim bolj razgalijo lastniško in interesno hobotnico Laškega v slovenskem prostoru. S tem Laško in metode njegovih akterjev razgalijo in jih naredijo smešne v njihovi vulgarnosti in brutalnosti. Spomnite se prizora iz *So-*

pranovih, ko se hčerka in sin doma upreta lokalnemu mafijskemu šefu, ker ju v šoli zasmehujejo, da je njun oče mafijec. Javnost informacije ima veliko moč, ne pozabite tega.« Dr. Jože P. Damijan je na koncu navedel še tretjo, dopolnilno ekonomsko metodo za boj proti monopolom in oligarhom. »Moj droben prispevek k boju proti rakasti tvorbi Laškega je, da ne kupujem njihovih izdelkov in edicij, ki jih izdajajo časopisne hiše v njihovi lasti, ter da ne kupujem v Mercatorju.«

Funkcijo v. d. odgovornega urednika *Maga* sem opravljal od 1. avgusta 2007 do 9. januarja 2008. Na to funkcijo me je imenovala nekdanja uprava časopisne hiše *Delo*, ki ji je predsedoval Danilo Slivnik. Kot sem že navedel, so se pritiski name s strani predsednice nadzornega sveta pričeli izvajati nekje konec septembra, ko je bil na položaju še Slivnik, po njegovem odstopu, ko je bil spremenjen statut podjetja, s čimer je bila pristojnost imenovanja odgovornih urednikov iz uprave prenesena na nadzorni svet, kjer imajo večino trije predstavniki Pivovarne Laško, pa so se pritiski nadaljevali v še brutalnejši obliki. Sprememba statuta, ki za medijsko hišo ni dobra, je lastniku preko svojih nadzornikov omogočila neposredno vmešavanje v uredništva posameznih edicij. Zdolšek je denimo že sredi oktobra, še za časa Slivnika, na seji nadzornega sveta brez vsakršne zadrege, pred vsemi prisotnimi, od mene hotel izvedeti, kakšna bo v prihodnje vsebina *Maga*, na kar sem mu odgovoril, da ostaja še naprej enaka. Na isti seji je bil sprejet tudi sklep, da bosta Andrijana Starina Kosem in Zdolšek opravila pogovore z vsemi odgovornimi uredniki *Delovih* edicij, nad tem pa ni bil najbolj navdušen tedaj še predsednik uprave Danilo Slivnik, ki je kmalu za tem, 22. oktobra, odstopil – potem ko mu je nadzorni svet sistematično pobral skoraj vsa ključna pooblastila.

Že takoj naslednji dan po Slivnikovem odstopu, 23. oktobra, sta Andrijana Starina Kosem in Stojan Zdolšek nenapovedano prišla na uredništvo *Maga* in nemudoma zahtevala pogovor z mano. Andrijana Starina Kosem mi je takoj dala vedeti, da Slivnik ni več moj šef, da je po novem to ona in naj tega zavedam. Dodala je, da *Maga* ne mislijo ne ukiniti ne spremeniti njegove uredniške politike, da iz *Maga* ne bodo naredili *Mladine*, saj bi bilo to lahko usodno. Zagotavljala je, da bo nadzorni svet uredništvu zagotavljal avtonomijo, da bodo *Magovi* novinarji lahko svobodno pisali. Bodo pa nadzorniki pozorno spremljali, je še dodala, če se bodo v reviji še naprej pojavljali »prstni odtisi« Danila Slivnika, in v tem primeru ostro ukrepali. Nadzornika sta mi na mojo veliko osuplost zabičala še, da Slivnik, ki je ustanovil *Mag*, ne sme fizično hoditi po *Magovem* uredništvu. Že na prvem pogovoru sta mi oči-

tala objavo intervjuja s predsednico LDS Katarino Kresal. Zdolšek mi je dejal, da so intervju z njo v *Delu* preprečili, da pa jim je v *Magu* ušlo, Andrijana Starina Kosem pa je ob tem pripomnila, da se ji včasih zdi, da je *Mag* glasilo LDS. Njune očitke sem takoj zavrnil kot absurdne. Prvič, nadzorni svet nima nobenih pristojnosti, da bi se vtikal v uredniško politiko in denimo izbiral intervjuvance, in drugič, šlo je za povsem običajen intervju, kot ga vsak teden objavimo v *Magu*, in ne vem, zakaj bi morala biti predsednica LDS, kot novinka na slovenski politični sceni, pri tem diskriminirana. Njuni očitki so me začudili še toliko bolj, ker je nekdanji dolgoletni direktor Pivovarne Laško Tone Turnšek svetovalec LDS, ki ji predseduje Kresalova, a sem kmalu po tem pogovoru izvedel, da bi lahko šlo za čisto osebno zadevo odvetnika Zdolška, ki naj bi bil v sporu s svojim odvetniškim kolegom Mirom Senico, sicer osebnim partnerjem Kresalove. Če je bilo temu res tako, je Zdolšek poskušal izrabiti svoje članstvo v nadzornem svetu *Dela* za »poravnavanje zasebnih računov« z odvetnikom Senico. Možno pa je tudi, da so imele njegove intervencije širše politične cilje, saj je Zdolšek v začetku septembra novinarjem *Dnevnika* razlagal, da je pri vodstvu Pivovarne Laško še pred ustanovitvijo svoje stranke iskal medijsko podporo Gregor Golobič in da so mu lastniki *Dela* dali koncesijo nad časopisno hišo, ki izdaja osrednji slovenski tiskani dnevnik. Še pred tem, v drugi polovici junija, kot je že pisal časnik *Finance*, pa se je prvi mož Laškega Boško Šrot srečal z Milanom Kučanom v Pamižani na Paklenskih otokih pri Hvaru.

Kljub mojemu kljubovanju sta mi nadzornika na prvem pogovoru vseeno ponudila uredniško mesto in mi naložila, da v najkrajšem času pripravim uredniški program, da bo *Mag* dobil odgovornega urednika s polnimi pooblastili, da ga ne bo več vodil vršilec dolžnosti. Nekaj dni za tem, ko sem predsednici nadzornega sveta poslal uredniški program, je sledil drugi sestanek, ki je bil prav tako nenapovedan. Tudi tokrat sem se pogovarjal samo z dvema članoma nadzornega sveta – Andrijano Starina Kosem in Stojanom Zdolškom. Še preden smo se začeli pogovarjati o predloženem programu, sta mi oba nadzornika očitala objavo intervjuja s koprskim županom Borisom Popovičem in uredništvo *Maga* obtožila, da naj bi bil del nekakšne Popovičeve mafije. Vsaj tako naj bi se govorilo, je dejala Andrijana Starina Kosem, v štabu predsedniškega kandidata Lojzeta Peterleta, ki ga je vodil nekdanji prvi mož policije Marko Pogorevc (kasneje sem izvedel, da je Andrijana Starina Kosem vrsto let dobra prijateljica Pogorevčeve žene, pa tudi Zdolšek je v Peterletovem štabu tik pred prvim krogom predsedniških volitev na presenečenje mnogih »delil pravne nasvete«). Da smo del Popovičeve mafije, je, po Zdolško-

vih navedbah, potrjevalo tudi 30 »nesramnih« vprašanj, ki jih je *Magova* novinarka Brigitte Ferlič Žgajnar dan pred našim drugim pogovorom poslala izolskemu županu Tomislavu Klokočovniku. Zaradi absurdnosti obtožb mi je skoraj zastal dih. Toda Zdolšek ni odnehal, zahteval je, da naredimo intervju tudi s Klokočovnikom, ki ga je Popovič napadel v že objavljenem intervjuju v *Magu*. Ko sem mu poskušal razložiti, da pripravljamo članek o prvi obletnici spremembe županske oblasti v Izoli, mi je zabrusil, da članek ni enakovreden intervjuju, kar sem odklonil in se ob tem začudil, kako je lahko videl vprašanja, ki jih je novinarka poslala Klokočovniku. Zdolšku sem še dejal, da se mi zdijo njegovi pritiski nesprejemljivi, še posebej, ker je izolski župan njegov klient, saj ga je zastopal pred sodiščem. Sploh pa, sem še enkrat poudaril, nadzorni svet nima nobenih pristojnosti za vmešavanje v uredniško delo, očitke o tem, da naj bi bili del nekakšne Popovičeve mafije, pa sem zavrnil kot absurdne. Zdolšek se kljub temu ni vdal in je še enkrat spomnil na intervju s Katarino Kresal ter zahteval, da opravimo intervjuje z vsemi predsedniki političnih strank. Poskušal sem mu dopovedati, da smo vse te intervjuje že objavili v obdobju zadnjega leta in da intervjuvancev ne izbiramo kampanjsko, pač pa glede na aktualnost dogodkov.

Nato smo vendarle prešli na moj predložen uredniški program, ki pa ga nista bila pripravljena sprejeti, saj sem v njem še posebej zahteval popolno avtonomijo uredništva od lastnikov. Zahtevala sta, da se ta del popravi in se v program jasno zapiše spoštljiv odnos uredništva do uprave, nadzornega sveta in lastnika. Po pregovarjanju sem bil pripravljen sprejeti kompromisno rešitev, da mora iti za obojestransko spoštovanje. Nato je sledil nov plaz očitkov. Andrijani Starina Kosem je šel v nos intervju s šolskim ministrom in podpredsednikom SDS Milanom Zverom. Novinar Igor Kršinar ga je namreč vprašal, ali je Andrijana Starina Kosem še vedno članica največje vladne stranke, na kar mu je Zver odgovoril, da ne ve, a da upa, da ne več. Andrijana Starina Kosem mi je dejala, da bi moral novinar o članstvu v SDS vprašati njo in ne Zvera ter da sama že ne misli izstopiti iz stranke, če so boljševiki, pa naj jo kar sami vržejo ven. Nadalje sta nadzornika izražala pripombe glede člankov o tajkunih. Dejala sta mi, da naj bi bili ti koristni za Slovenijo in ob tem navedla primer Pivovarne Laško, ki sponzorira rokomet in gasilska društva, medtem ko Lek, ki je bil prodan tujcem, tega ne počne. Odvrnil sem jima, da pišemo za ljudi in ne za tajkune, na kar je Zdolšek zabrusil, naj ne zganjam demagogije. Andrijana Starina Kosem je šla dalje – po njenem v *Magu* nismo pisali o pravih vzrokih za inflacijo. Čeprav statistični podatki in mednarodne primerjave govorijo drugače, mi

je poskušala dopovedati, da je za visoko inflacijo v največji meri kriva napačna politika Janševe vlade in ne dvigovanje cen hrane v Mercatorju. Zdolšek pa je nato omenil še članek o STA in ob tem insinuiral, da so ga namesto novinarka Elvire Miše napisali kar v kabinetu predsednika vlade. Ker nobenega od njunih očitkov nisem bil pripravljen sprejeti in sem dejal, da se pred njima ne mislim metati po tleh, da bi ju prepričal v svoj prav, mi je Andrijana Starina Kosem dejala, da je po njenem Janša leta 2004 dobil volitve zaradi *Maga* in da zdaj tega ne mislijo več dopustiti ter da pričakujejo, da se bodo v reviji pričeli pojavljati tudi članki, ki bodo kritični do predsednika vlade.

Kot smo se dogovorili, sem Andrijani Starina Kosem naslednji dan poslal popravljen uredniški program, a v naslednjih dneh ni bilo nobenega odgovora. Namesto tega so se začela prva šikaniranja, ki sem jih sprva poskušal razrešiti znotraj podjetja. Pri plači za oktober sem tako ostal brez stimulacije za dodatno delo v. d. odgovornega urednika. Čeprav je bil novi predsednik uprave Peter Puhan pravočasno obveščen o dogovorjeni stimulaciji z njegovim predhodnikom, je njeno izplačilo zavrnil, z izgovorom, da naj bi se neprimerno obnašal do nadzornega sveta. Ko sem se nato pisno pritožil nadzornemu svetu in lastniku, pa se je Puhan pričel sprenevedati, da ga o tej zadevi Danilo Slivnik ni obvestil ob primopredaji poslov. V naslednjih dneh je uprava vendarle sprejela sklep, da se mi dogovorjena stimulacija izplača pri naslednji plači v decembru. V torek, 20. novembra, dan po izglasovani zaupnici vladi, ko je premier Janez Janša med govorom v državnem zboru omenil, da se izvajajo pritiski na *Mag*, me je v svojo pisarno poklical predsednik *Delove* uprave, mi pomolil pod nos s flomastrom označen del Janševega govora v parlamentu in zahteval, da napišem demanti, kar sem odločno odklonil. Naslednje jutro mi je Puhan poslal e-sporočilo in mi postavil ultimat, da odgovorim na preprosto vprašanje, ali je kdo od uprave, nadzornega sveta ali predstavnikov lastnika nad mano izvajal pritiske. Moj odgovor je pričakoval do 16. ure. Pet minut prej sem mu ga poslal, v njem pa sem med drugim navedel, da sta se nadzornika na obeh pogovorih, opravljenih z mano, poskušala vmešavati v uredniško politiko *Maga*, ki je zapisana v njegovi programski zasnovi, in da sem njune zahteve glede posameznih vsebin *Maga* čutil kot grob pritisk na avtonomnost in neodvisnost uredništva. Naslednji dan sem po elektronski pošti prejel pismo Andrijane Starina Kosem in Zdolška, v katerem sta moje navedbe o njunih pritiskih označila za neresnične in jih ocenila kot žaljivo obdolžitev. Na koncu pa sta izrazila neprijetno presenečenje nad mojim pismom, ki sem ga v vednost poslal tudi predsedniku uprave

Pivovarne Laško Bošku Šrotu, in zapisala, da ga čutita kot poskus njune osebne diskreditacije.

Naslednji dan, v petek, 23. novembra, je prvi mož Laškega Boško Šrot napisal javno pismo predsedniku vlade Janezu Janši, v katerem smo med drugih lahko prebrali tudi, da se v nasprotju »od vseh dosedanjih vlad in tudi vaše Pivovarna Laško nikoli ni vtikala v kadrovanje urednikov in narekovanje vsebin«. V intervjuju za *Delovo Sobotno prilogo*, ki ga je Šrot tik pred Božičem zaupal v pripravo svojemu skrbno izbranemu novinarju, pa je prvi laški pivovar dal javno zavezo, da *Dela* ne bo zlorabljal za svoje zasebne potrebe ali za potrebe skupine Pivovarna Laško. Še enkrat je ponovil, da se nikoli niso vmešavali v uredniško politiko. »*Dela* ne potrebujemo za to, da bo o nas lepo pisalo. V nasprotju s politiko ne živimo od lepega videza, ampak od števila prodanih steklenic piva. Tako nas tudi pri *Delu* zanima zgolj poslovni rezultat.« Na novinarjevo vprašanje, ali je tednik *Mag* res postal tarča političnih pritiskov, pa je odvrnil: »Veliko je bilo prišepetavanj tako z leve kot tudi z desne politične sfere, da naj *Mag* prodamo ali ukinemo. *Mag* smo leta 2005 kupili in ga bomo še naprej izdajali, ne da bi kot lastniki menjali uredniško politiko. Razumem lahko tiste, ki so imeli *Mag*, da jih boli, ker so tudi njega prodali *Delu*.«

Novinarji *Maga* smo se odločili takoj preizkusiti kredibilnost Šrotovih besed in predsednika uprave Pivovarne Laško 24. decembra javno pozvali, da iz nadzornega sveta *Dela* odpokliče svoja predstavnika Andrijano Starina Kosem in Zdolška zaradi politično in kapitalsko motiviranih pritiskov, ki sta jih izvajala na uredništvo *Maga*. O njunih pritiskih sem kot v. d. odgovornega urednika Šrota že pred tem dvakrat pisno obvestil, prvič 21. novembra in drugič 5. decembra. Šrot nam na naše proteste ni odgovoril in je s tem še naprej podpiral sporno početje svojih nadzornikov na *Delu*. S tem pa je na laž postavil svojo javno izrečeno zavezo, da *Dela* ne bo zlorabljal za zasebne interese oziroma interese Pivovarne Laško in da na *Magu* kot lastniki ne bodo menjali uredniške politike. Ko je 28. decembra nadzorni svet kljub soglasnemu nasprotovanju *Magovih* novinarjev in kljub pozivom obeh slovenskih novinarskih združenj in evropske zveze novinarjev za odgovornega urednika za obdobje petih let imenoval Vesa Stojanova, je tiskovni predstavnik Pivovarne Laško Jure Struc v izjavi za javnost pozdravil Stojanovo imenovanje in zapisal, da so v družbi prepričani, da je nadzorni svet izbral najbolj usposobljenega in kredibilnega kandidata. »Pričakujemo, da bo Stojanov avtonomno in samostojno vodil tednik *Mag* ne glede na zunanje ali notranje politične pritiske ter da bo negativno poslovanje revije *Mag* končno dobilo pozitiven trend.« Ta izjava je predstavljala vrhunec

sprenevedanja laških pivovarjev.

Nadzornikoma, ki sta mi sprva ponujala funkcijo odgovornega urednika in me v postopku imenovanja preizkušala z dojemljivostjo za njune pritiske, je očitno kmalu zatem, ker sem se jima uprl, postalo jasno, da bosta morala najti drugega kandidata. Že pred drugim pogovorom, ki sta ga z mano opravila v začetku novembra, je v akcijo iskanja odgovornega urednika *Maga* stopil sam predsednik uprave Pivovarne Laško Boško Šrot, ki je po telefonu prepričeval Suzano Rankov, urednico *Poslovnega Dnevnika*, z njo pa sta se nato v novembru še dvakrat dobila *Delova* nadzornika Andrijana Starina Kosem in Zdolšek. Ker je Rankova ponudbo zavrnila, saj ni želela sodelovati v njuni umazani igri politično-kapitalskega prevzema *Maga*, je bil nadzorni svet prisiljen objaviti javni razpis za novega odgovornega urednika. Po naključju, ali pa tudi ne, so nadzorniki sklep o objavi javnega razpisa sprejeli 28. novembra, prav na dan, ko je bil v *Magu* objavljen veliki intervju s predsednikom vlade Janezom Janšo. V njem je premier prvič javno priznal, da je bila prodaja Mercatorja napaka in kot najbolj odgovorno pri tem izpostavil nekdanjo predsednico nadzornega sveta Kapitalske družbe Andrijano Starina Kosem. Dva dni za tem, 30. novembra, sta se v Črni vdovi, kot pravijo *Delovi* stolpnici na Dunajski 5, spet prikazala nadzornika in zaradi dogajanj okrog *Maga* zahtevala izredni sestanek z vsemi uredniki edicij. Zdolšek me je že takoj na začetku ozmerjal za lažnivca in pred vsemi povedal, da me ne bo podprl pri imenovanju za odgovornega urednika. Bilo je povsem očitno, da je bil sestanek namenjen zgolj zastraševanju ostalih urednikov *Delovih* edicij, od katerih se nihče ni postavil na mojo stran. Večina jih je nemo in prestrašeno gledala v tla, oglasila sta se le Marjan Bauer in Janez Markeš. Bauer je dejal, da nanj nikoli ni nihče pritiskal, Markeš pa se je poskušal distancirati od *Maga*, češ da gre za njegove nekdanje kolege, o katerih ima zadnje mesece sicer svoje mnenje, ki pa ga bo raje zadržal zase, ker da je slabo (zanimivo, da si tega čez nekaj dni ni upal povedati pred TV kamerami, kjer je dejal le, da ne bo povedal nič slabega čez svoje nekdanje sodelavce na *Magu*).

Ker bi bila vsakršna razprava v takšnem naelektrenem ozračju na izrednem sestanku z nadzorniki neproduktivna, sem se kljub zapovedi, da probleme rešujemo znotraj hiše, odločil, da o pritiskih spregovorim javno v oddaji *Vroči stol* na TV Slovenija. Z nastopom pred kamerami sem po odzivih sodeč, ti so bili skoraj vsi pozitivni, z iskrenostjo povedanega prepričal ljudi, kar pa je še bolj razkačilo Andrijano Starina Kosem in Stojana Zdolška, ki sta naslednji dan napisala javno pismo, še pred tem, prav na dan izrednega sestanka z uredniki, pa skrajšala rok za

prijavo na javni razpis s 17. na 10. decembra. Kasneje je postalo jasno, da zato, ker je Zdolšku uspelo pregovoriti predstavnika zaposlenih v nadzornem svetu Vesa Stojanova, da je sprejel ponujeno kandidaturo. Javni razpis se je nato spremenil v farso. Nadzorni svet je za novega odgovornega urednika *Maga* izbral kar člana iz svojih vrst. Ob tem je zanimivo, da si nadzornika nekaj mesecev pred tem nista prizadevala, da bi javni razpis objavili tudi za urednika *Dela*.

V javnem pismu, ki je nastalo kot odziv na oddajo *Vroči stol*, sta nadzornika zanikala vse izrečene obtožbe na njun račun, moje izjave o pritiskih pa označila za neresnične in zavajajoče. »Vse kaže, da so izrečene obtožbe del širšega načrta v totalni vojni med Janezom Janšo in Pivovarno Laško,« se je v slogu teorije zarote zapisalo Andrijani Starina Kosem in Stojanu Zdolšku. Zanimivo, da je nekaj podobnega že dan pred tem na *Vročem stolu* izjavil tudi Markeš, ki se je po prevzemu uredniške funkcije na *Delu* povsem podredil interesom lastnika, njegovih nadzornikov in njihovih novih političnih zaveznikov. Postal je njihov »novinarski janičar« – gre za termin, ki si ga je sam izmislil za nekatere *Delove* novinarje, ko je pred leti z njimi obračunaval v svojih člankih v *Magu*. Markeš je konflikt, ki je nastal med mano in nadzornim svetom *Dela*, javno razlagal kot posledico neke vojne, ki se je začela na politični ravni, njena postranska žrtev pa so novinarji. Žalostno je, da je Markeš bolj verjel nadzornikoma kot pa novinarskemu kolegu, s katerim je v isti redakciji preživel zadnjih deset let. V resnici pa v primeru *Maga* ni šlo za nobeno totalno vojno proti Pivovarni Laško, ampak samo za boj za svobodo tiska in novinarsko avtonomijo. Ob tem še enkrat pravim – za vse navedbe, ki sem jih izrekel v oddaji *Vroči stol*, obstajajo dokazi, oba pogovora, ki sta ju predsednica in podpredsednik nadzornega sveta *Dela*, Andrijana Starina Kosem in Stojan Zdolšek, konec oktobra in v začetku novembra opravila z mano, sta ustrezno dokumentirana, verodostojnost mojih izjav lahko potrdijo priče, obstajajo pa še drugi dokazi. Trdno stojim za izrečenim in zapisanim in sem kadar koli o tem pripravljen pričati pred organi pregona ali na sodišču. Nadzornika sta mi v javnem pismu poskušala še podtakniti, da sem se pritiskov spomnil šele po tistem, ko sem ugotovil, da bo objavljen javni razpis za odgovornega urednika. To je bila še ena v vrsti laži, ki sta jih širila, da bi poskušala prikriti svoje umazano početje. O pritiskih obeh nadzornikov sem prvega moža Laškega in upravo *Dela* namreč obvestil že teden dni pred sprejetjem sklepa o objavi razpisa. Javno obračunavanje Andrijane Starina Kosem in Stojana Zdolška z mano pa je v sporočilu za javnost obsodil tudi upravni odbor Združenja članov nadzornih svetov.

Dan po izteku razpisa, 11. decembra, je nadzorni svet za novega odgovornega urednika predlagal komentatorja *Dela* in predstavnika zaposlenih v nadzornem svetu Vesa Stojanova. 19. decembra je sledila predstavitev kandidata za novega urednika *Magovemu* novinarskemu kolektivu, tri dni za tem je sledilo glasovanje, na katerem Stojanov od petih *Magovih* novinarjev, urednika fotografije in likovnega urednika ni dobil niti enega glasu podpore. 20. decembra nas je sprejela varuhinja človekovih pravic, ki smo jo seznanili s pritiski *Delovih* nadzornikov, še isti dan pa je Evropska zveza novinarjev (EFJ) medijsko hišo *Delo* pozvala, naj izbere odgovornega urednika *Maga*, ki bo imel podporo novinarjev. Zapisali so, da imajo enostranska imenovanja ali razrešitve urednikov brez predhodne odobritve novinarjev dokazano negativen vpliv na medije. »Zelo smo zaskrbljeni nad dogajanjem v slovenskih medijih v zadnjem obdobju in upamo, da bo dialog med upravo in zastopstvom novinarjev ploden in da bo uredniška neodvisnost na *Magu* zagotovljena tudi v bodoče,« je dejal predsednik EFJ Arne König. Toda *Delovi* nadzorniki so se požvižgali tako na poziv EFJ kot na podobna poziva obeh slovenskih novinarskih združenj, kroga intelektualcev okrog *Nove revije* ter aktiva novinarjev *Dela*, in Stojanova 28. decembra lani vseeno imenovali za odgovornega urednika *Maga*, mandat pa je nastopil 9. januarja, na dan, ko je imel *Mag* na svoji naslovnici upodobljena Milana Kučana in Gregorja Golobiča, ki sta se v svojem vnovičnem pohodu po slovenskih tiskanih medijih na koncu spravila še na *Mag*, od katerega bo, dokler bo še izhajal, ostalo le še ime. To, kar se je zgodilo z *Magom*, je zelo žalostna in kruta zgodba za slovensko novinarstvo in slovenski medijski prostor, ki postaja ponovno vse bolj enoumno homogen.

Epilog

Večina *Magovih* novinarjev je po prevzemu tednika za nekaj časa odšla na dopust. 29. januarja smo se še zadnji vrnili nazaj v službo. Novega odgovornega urednika Vesa Stojanova, predsednika uprave *Dela* Petra Puhana, najbrž pa tudi *Delove* nadzornike, je zmotil moj blog o »novem« *Magu*, ki sem ga pisal med dopustom na spletni strani www.silvestersurla.com. Tako odgovornemu uredniku kot predsedniku uprave sem na zagovoru povedal, da imam kot državljan pravico do lastnega mnenja in da mi ni vseeno, kaj se od uredniškega prevzema naprej dogaja z *Magom*. Nova uredniška politika vodi v propad tednika, sem jima dejal. Izrazil sem pripravljenost, da bi še naprej delal na *Magu* kot izvršni urednik, za

kar imam sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas. Medtem ko odgovorni urednik o tem ni hotel ničesar slišati (mimogrede – po uredniškem prevzemu funkcije izvršnega urednika niso napisali niti v *Magov* kolofon), je predsednik uprave najprej izrazil začudenje, da sem si »po vsem tem sploh upal priti nazaj v službo«, nato pa dejal, da so zaradi mojega domnevnega »blatenja podjetja, nadzornikov, novega odgovornega urednika in novih *Magovih* novinarjev« razmišljali tako o krivdni odpovedi delovnega razmerja kot degradaciji s funkcije izvršnega urednika, a so se na koncu odločili za premestitev v kako drugo redakcijo znotraj *Delove* hiše. Tej nameri sem nasprotoval in izrazil željo, da bi še naprej opravljal delo izvršnega urednika na *Magu*. Predsednik *Delove* uprave je na koncu dejal, da bo o tem razmislil in se še enkrat pogovoril z odgovornim urednikom. Naslednje jutro so me poklicali v tajništvo uprave in izročili pisno opozorilo o kršenju obveznosti. Te naj bi kršil z objavo prispevkov na internetnih straneh www.silvestersurla.com in www.zares.si v času od 12. do 19. januarja 2008 z vsebino, »ki sramoti družbo *Delo* in njen nadzorni svet, je objektivno žaljiva do članov nadzornega sveta, novinarskih kolegov in drugih oseb, ki so v prispevkih poimensko izpostavljene«. V blogih naj bi po njihovem razkril tudi nekatere podatke iz poslovanja, ki so zaupne narave in naj bi bili po njihovem še napačno interpretirani, z zapisi na prej omenjenih spletnih straneh pa naj bi prepričeval dosedanje bralce, da *Mag* ni dobra revija. »S tem ste tedniku *Mag* in družbi *Delo* ter njunim poslovnim interesom škodili tako moralno kot materialno.« Predsednik uprave me je opozoril, da takšno ravnanje predstavlja namerno in očitno kršitev 7. člena moje pogodbe o zaposlitvi in da mi jo zato lahko odpovedo iz krivdnega razloga. Na koncu mi je Puhan še zagrozil, da mi lahko, če bom v letu dni od prejema pisnega opozorila ponovno kršil pogodbene in druge obveznosti iz delovnega razmerja, odpovedo pogodbo iz krivdnih razlogov. Ker se z vsebino opozorila nisem strinjal, sem nanj podal ugovor. Naslednji dan, 31. januarja 2008, sem se moral ponovno zglasiti v tajništvo uprave. Tokrat so mi izročili pisni sklep, da me uprava *Dela* s 1. februarjem 2008 na delovnem mestu izvršnega urednika »stroškovno in vsebinsko premesti iz uredništva edicije *Mag* v uredništvo *Total tedna* za kadrovske popolnitev in konsolidacijo uredništva *Total tedna*«. Zanimivo, da med razlogi za premestitev ni bilo očitkov o domnevnih kršitvah pogodbe o zaposlitvi, ki so mi jih navajali v dan prej prejetem pisnem opozorilu. Poleg tega uprave pri premestitvi ni motilo, da je *Total tedna* že imel izvršnega urednika.

Predsednik zastopstva novinarjev *Maga* Igor Kršinar je zaradi moje premestitve takoj spisal protestno izjavo in jo razposlal medijem. »Novi-

narji *Maga* smo prepričani, da gre za povračilni ukrep uprave časopisne družbe *Delo* zaradi tega, ker se je uprl kapitalsko-političnim pritiskom predsednice in podpredsednika nadzornega sveta Andrijane Starina Kossem in Stojana Zdolška na uredniško politiko v času, ko jo je še vodil. Zato gre za grob napad na novinarsko avtonomijo ter ustavno pravico in svobodo javnega izražanja ... Očitno pa Šurlova navzočnost na *Magu* za nadzorni svet *Dela* in Pivovarno Laško kot lastnico časopisne družbe predstavlja nevarnost za politično preurejanje in kapitalsko podreditev te revije, zato so ga s 1. februarjem 2008 premestili na novo delovno mesto. O premestitvi nekdanjega vršilca dolžnosti odgovornega urednika, ki je branil novinarsko avtonomijo, bomo obvestili varuhinjo človekovih pravic, domačo in mednarodno javnost.« Potem ko je izjavo objavila Slovenska tiskovna agencija, sta se urednik *Maga* Veso Stojanov in njegova namestnica Mateja Babič spravila na predstavnika zastopstva *Magovih* novinarjev. Na Kršinarja sta začela kričati sredi redakcije, ga zmerjala z manipulatorjem in mu grozila, da je to zadnji javni poziv, ki ga je napisal, ter da takšnih stvari v bodoče ne bosta več dopuščala. Kršinar je nato na njuno zahtevo javnost moral obvestiti, da je protestno pismo podpisal s soglasjem »stare« *Magove* novinarske ekipe: Silvestra Šurle, Nenada Glücksa, Biserke Karneža Cerjak in Brigitte Ferlič Žgajnar. Stojanov in Babičeva pa sta se odzvala s sporočilom za javnost, v katerem sta zapisala, da v *Magovem* kolektivu ne bosta dopustila, »da manjšina očitno zaradi osebnih težav zlorablja večino novinarjev in vseh ostalih zaposlenih in honorarnih sodelavcev, s tem ko jih s svojim ravnanjem in zlonamernim povzročanjem konfliktov zavestno vpleta v nedopustno manipuliranje«. »V zvezi z domnevnim protestom novinarjev *Maga*, ki ga je v javnost posredoval Igor Kršinar, sporočava, da večina v redakciji ni bila niti povprašana in še manj seznanjena z javno izraženimi stališči.« Ne Stojanov, ne Babičeva, prav tako pa tudi ne trije preostali novinarji (Gorazd Utenkar, Anuška Delić in Maja Megla), ki sta jih s sabo z *Dela* pripeljala na *Mag*, niso protestirali proti moji nezakoniti premestitvi z *Maga* na brezplačnik *Total tedna*. Z javnim protestom se je v petek, 1. februarja 2008, odzvalo le Združenje novinarjev in publicistov, ki je v sporočilu za javnost zapisalo, da gre v primeru premestitve za nesporno kršitev novinarjevih pravic, delovno-pravne zakonodaje in zakona o medijih. V združenju so menili, da bi se moral delodajalec o tem posvetovati z uredništvom. Hkrati pa so tudi poudarili, da bi mi moral delodajalec ponuditi novo pogodbo o zaposlitvi, saj ima *Total tedna* v primerjavi z *Magom* drugačno programsko zasnovo. Po mnenju združenja je šlo v tem primeru za nezakonito šikaniranje

novinarja. Ta naj, po besedah predstavnikov Združenja, ne bi bil pripravljen ravnati neprofesionalno in nepošteno do bralcev revije, ki jo je vodil. Zato je »najprej izgubil položaj urednika, ki vodi ekipo, na koncu pa je bil naglo in v nasprotju z zakonodajo in mednarodnimi deklaracijami o pravicah novinarjev prerazporejen v drugo uredništvo«. V Združenju so izpostavili Münchensko deklaracijo, ki »posebej opozarja, da je odgovornost novinarja do javnosti pred odgovornostjo do delodajalca ali oblasti«. V Združenju so še menili, da je »nekorekten odnos do uspešnega urednika in nespoštljivo zaničevanje novinarja, ki ga kaže ta nov urednik Veso Stojanov in njegova namestnica Mateja Babič, ko ne branita njegovih temeljnih pravic, slab znak za celotno novinarsko skupnost«. »Podatki o povišani prodani nakladi in branosti nesporno kažejo na uspešnost vodenja Silvestra Šurle in zaupanju javnosti, ki ga je užival«, so bili prepričani v Združenju. Pri tem so izpostavili dejstvo, da uprava ne navaja, »kje in kako naj bi Šurla ravnal v neskladju s programsko zasnovo *Maga* ali profesionalnimi pravili«. Le to bi namreč po besedah Združenja utemeljilo prerazporeditev.

Sredi januarja objavljeni podatki Nacionalne raziskave branosti so pokazali, da se je v letu 2007 med tedniki najbolj povečala branost *Maga*, na drugi strani pa so raziskovalci pri dnevnikih zabeležili največji osip bralcev pri časniku *Delo*. Pri slednjem se je njihovo število v letu 2007 (najbolj v drugi polovici leta, ko je mesto odgovornega urednika prevzel Janez Markeš) v primerjavi z letom 2006 zmanjšalo kar za 35.000 (2006 – 203.000, 2007 – 168.000). *Mag* pa je lani po podatkih NRB v primerjavi z letom poprej pridobil 19.000 dodatnih bralcev (2006 – 44.000, 2007 – 63.000). Tako večje število bralcev kot tudi večje število prodanih izvodov *Maga*, še posebej njihova konstantna rast v drugi polovici leta 2007, pričajo o dobrem delu prejšnje sestave uredništva in so še en dokaz v prid trditvi, da za uredniške spremembe in s tem povezane kadrovske okrepitve z *Dela* ter posledično radikalne spremembe uredniške politike ni bilo ekonomsko-poslovnih razlogov. Lahko so bili le politični oz. politično-tajkunski. Jože P. Damijan je imel še kako prav, ko je v svoji kolumni v časniku *Finance* sredi januarja 2008 zapisal, da »vznemirita večino *Magovih* bralcev (čez palec najmanj osem tisoč) z napovedjo spremembe (četudi evfemistično imenovane zgolj 'razširitve' in 'popestritve') uredniško-novinarskega pogleda na svet je zato več kot tvegano početje. [...] Preudaren medijski lastnik bi ravnal povsem drugače, kot je ravnal *Magov*: namesto v 'razširitev' uredniške politike bi denar vložil v kakovostno nadgradnjo (in promocijo) kompetence, ki jo trg *Magu* priznava; zbral bi torej vso 'desno' uredniško in novinarsko pamet, ki

jo je mogoče dobiti (je pa ni veliko), in naredil res kakovosten in donosen konservativni tednik. Povedano naravnost, da bo laški lastnik *Maga* lažje razumel: iz istega razloga kot ni spremenil sestavin Unionovega piva ali Fructalovih sokov, tudi 'sestavin' *Maga* ne bi smel.«

31. januarja popoldne sem pospravil svoje stvari in po enajstih letih in enem mesecu dela zapustil uredništvo *Maga*. Predstavnik zastopstva novinarjev *Maga* Igor Kršinar pa si je moral zaradi psihičnega nasilja novega odgovornega urednika in njegove namestnice poiskati pomoč pri zdravniku. Mojega zadnjega komentarja o absurdnosti govorjenja o nacionalnem interesu pri privatizaciji državnih deležev v največjih slovenskih podjetjih, ki sem ga napisal in oddal v sredo, 30. januarja 2008, novi odgovorni urednik *Maga* Veso Stojanov ni objavil. Očitno ni bil napisan v skladu z novo, »razširjeno« uredniško politiko *Maga*.